
**Belgische Kamer
van Volksvertegenwoordigers**

GEWONE ZITTING 1997 - 1998 (*)

16 OKTOBER 1997

WETSVOORSTEL

**tot aanvulling van het Gerechtelijk
Wetboek met betrekking tot
het bewijs**

(Ingediend door de heer Jean-Jacques Viseur)

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

De vigerende wettelijke bepalingen inzake het bewijs voorzien niet in een regeling voor de overlegging van schriftelijke verklaringen. Die aangelegenheid wordt gewoon vermeld in artikel 937, 3°, van het Gerechtelijk Wetboek, in de beperkte context van een verhoorprocedure.

Uit de gerechtelijke praktijk blijkt evenwel dat systematisch onderzoek via oproeping van getuigen de lopende procedures in aanzienlijke mate verzwakt en ze langer doet duren.

Vaak zou de overlegging van een schriftelijke verklaring die aan precieze wettelijke voorwaarden voldoet en waarin de vaststellingen van derden vermeld zijn, volstaan om de feitenrechter terdege in te lichten. De voorgestelde tekst strekt er bijgevolg toe het Gerechtelijk Wetboek te laten voorzien in een soepeler bewijsvoering, naar analogie van het Franse recht inzake het bewijs; de artikelen 200 tot 203 van de nieuwe Franse *Code de procédure civile* regelen de overlegging van schriftelijke verklaringen.

(*) Vierde zitting van de 49ste zittingsperiode

**Chambre des Représentants
de Belgique**

SESSION ORDINAIRE 1997 - 1998 (*)

16 OCTOBRE 1997

PROPOSITION DE LOI

**complétant le Code judiciaire en
matière de preuve**

(Déposée par M. Jean-Jacques Viseur)

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Le droit actuel de la preuve ne réglemente pas la production d'attestation écrite. Une simple mention en est faite à l'article 937, 3°, du Code judiciaire dans le cadre limité d'une procédure d'enquête.

Or, il ressort de la pratique judiciaire que le recours systématique à des enquêtes avec convocation de témoins, alourdit et allonge considérablement les procédures en cours.

Bien souvent, la production d'une attestation répondant à des conditions légales précises et contenant les constatations faites par des tiers suffirait à éclairer le juge du fond. Le texte proposé vise donc à introduire dans le Code judiciaire une forme allégée de la preuve et de suivre en cela le droit de la preuve français qui réglemente la production d'attestations, aux articles 200 à 203 du nouveau Code de procédure civile.

(*) Quatrième session de la 49ème législature

Opvallend is dat volgens de Franse rechtspraak terzake, de voor schriftelijke verklaringen vastgelegde vormvereisten niet zijn voorgeschreven op straffe van nietigheid; het komt de feitenrechter toe in hoogste feitelijke aanleg te oordelen of een schriftelijke verklaring die niet aan de in de Franse wet gestelde vereisten voldoet, al dan niet solide genoeg is om door te wegen bij zijn beoordeling van de zaak en om ze niet uit de debatten te weren. Diezelfde wet verbiedt overigens geenszins dat de schriftelijke verklaringen in overeenstemming met de wettekst worden gebracht, ofschoon de niet-ontvankelijkheid ervan al werd opgeworpen.

Het voorgestelde artikel 961^{quinquies} moet worden opgevat in dezelfde zin als die welke de Franse rechtspraak eraan heeft gegeven.

Deze nieuwe procedure inzake het bewijs speelt in op een reële vraag vanwege de magistraten en probeert ook ten dele een oplossing aan te reiken voor het cruciale probleem van de gerechtelijke achterstand.

Hoewel de overlegging van schriftelijke verklaringen voor alle materies moet kunnen gelden, zal ze toch vooral dienen om met name echtscheidingsprocedures op grond van bepaalde feiten te vereenvoudigen, omdat die onderzoeken de rechtbanken noodloos belasten. Als de rechter daarbij een beroep doet op schriftelijke verklaringen, kan hij het onderzoek toespitsen op bijzonder moeilijke en kiese aspecten.

De voorgestelde tekst voegt in boek II, titel III, hoofdstuk VIII van het vierde deel van het Gerechtelijk Wetboek een afdeling 5bis in, in verband met de schriftelijke verklaringen. Ons recht inzake bewijsvoering wordt met die tekst aldus bij de tijd gebracht.

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

In boek II, titel III, hoofdstuk VIII van het vierde deel van het Gerechtelijk Wetboek worden, onder een

Il est intéressant de relever que selon la jurisprudence française en la matière, les règles de forme prévues pour les attestations ne sont pas prescrites à peine de nullité; il appartient au juge du fond d'apprécier souverainement si une attestation non conforme aux spécifications énoncées dans la loi française présente ou non des garanties suffisantes pour emporter sa conviction et ne pas l'écarter des débats. Cette même loi ne s'oppose d'ailleurs pas à ce que les attestations soient mises en conformité avec le texte de la loi alors que leur irrecevabilité a déjà été soulevée.

L'article 961^{quinquies} proposé doit être interprété dans le même sens que celui dégagé par la jurisprudence française.

Cette nouvelle procédure de preuve répond à une réelle demande de la part des magistrats. Elle tente aussi de répondre en partie au problème crucial de l'arriéré judiciaire.

Si la production d'attestations doit pouvoir s'appliquer en toutes matières, elle servira notamment à simplifier les procédures en divorce pour cause déterminée, là où les enquêtes encombrant inutilement les tribunaux. En recourant aux attestations, le juge pourra réserver les enquêtes à des points particulièrement litigieux et délicats.

Le texte proposé insère dans le Livre II, Titre III, Chapitre VIII de la quatrième partie du Code judiciaire une section 5bis consacrée aux attestations. Il modernise ainsi notre droit de la preuve.

J.- J. VISEUR

PROPOSITION DE LOI

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

Dans le Livre II, Titre III, Chapitre VIII de la quatrième partie du Code judiciaire, sous une section 5bis

afdeling 5bis (nieuw) met als opschrift «Overlegging van schriftelijke verklaringen», de artikelen 961bis tot 961sexies ingevoegd, luidend als volgt:

«Art. 961bis. - Zo het getuigenbewijs wordt aanvaard, mag de rechter van de derden verklaringen aannemen die hem inzicht kunnen geven in de betwiste feiten waarvan zij persoonlijk weet hebben. Het betreft schriftelijke of mondelinge verklaringen, afhankelijk van het feit of ze op schrift zijn gesteld dan wel door getuigenverhoren zijn afgenomen.

Art. 961ter. - De schriftelijke verklaringen worden door de partijen of op verzoek van de rechter overgelegd. De rechter overhandigt aan de partijen de stukken die hem rechtstreeks worden toegezonden.

Art. 961quater. - De schriftelijke verklaringen moeten worden opgesteld door personen die aan de vereiste voorwaarden voldoen om als getuige te worden gehoord.

Art. 961quinquies. - De schriftelijke verklaring bevat het relaas van de feiten waarbij de getuige aanwezig was of die hij zelf heeft vastgesteld.

Die verklaring vermeldt de naam, de voornamen, de geboortedatum en -plaats, de woonplaats en het beroep van de betrokkene alsook, zo nodig, diens graad van bloed- of aanverwantschap met de partijen, of er sprake is van ondergeschiktheid tegenover de partijen, of ze samenwerken dan wel of ze gemeenschappelijke belangen hebben.

De verklaring vermeldt voorts dat ze is opgesteld voor overlegging aan de rechtbank en dat de betrokkene weet heeft van het feit dat hij zich door een valse verklaring aan straffen blootstelt.

De verklaring wordt geschreven, gedagtekend en door de betrokkene ondertekend. Hij moet daaraan als bijlage het origineel of een fotokopie toevoegen van enig officieel document dat zijn identiteit aantoonst en waarop zijn handtekening voorkomt.

Art. 961sexies. - De rechter kan van de auteur van de schriftelijke verklaring te allen tijde een getuigenverhoor afnemen.»

23 september 1997

(nouvelle) intitulée : «La production d'attestation», sont insérés les articles 961bis à 961sexies, rédigés comme suit :

«Art. 961bis. - Lorsque la preuve testimoniale est admissible, le juge peut recevoir des tiers les déclarations de nature à l'éclairer sur les faits litigieux dont ils ont personnellement connaissance. Les déclarations sont faites par attestations ou recueillies par voie d'enquête selon qu'elles sont écrites ou orales.

Art. 961ter. - Les attestations sont produites par les parties ou à la demande du juge. Le juge communique aux parties celles qui lui sont directement adressées.

Art. 961quater. - Les attestations doivent être établies par des personnes qui remplissent les conditions requises pour être entendues comme témoin.

Art. 961quinquies. - L'attestation contient la relation des faits auxquels son auteur a assisté ou qu'il a personnellement constatés.

Elle mentionne les noms, prénoms, date et lieu de naissance, domicile et profession de son auteur ainsi que, s'il y a lieu, son lien de parenté ou d'alliance avec les parties, de subordination à leur égard, de collaboration ou de communauté d'intérêts avec elles.

Elle indique en outre qu'elle est établie en vue de sa production en justice et que son auteur a connaissance qu'une fausse attestation de sa part l'expose à des sanctions pénales.

L'attestation est écrite, datée et signée de la main de son auteur. Celui-ci doit lui annexer, en original ou en photocopie, tout document officiel justifiant de son identité et comportant sa signature.

Art. 961sexies. Le juge peut toujours procéder par voie d'enquête à l'audition de l'auteur de l'attestation.»

23 septembre 1997

J.-J. VISEUR